در «نوجوانه» بخوانید:
دغدغه هویت نوجوان‌های مهاجر

گفت‌وگوی اختصاصی جام‌جم با ایمون زاید
پرسپولیس به ماشین گل‌زنی نیاز دارد

جام‌جم
روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
www.jamejamdaily.ir
پنجشنبه ۲ مرداد ۱۳۹۹ | ۲ ذی‌الحجه ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ویکم - شماره ۵۷۱۳ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Thursday - July 23, 2020

۴

چگونه می‌توان از دیدارهای دیپلماتیک میان مقامات ایران و عراق به نفع اقتصاد دو کشور بهره برد؟

بازار ۲۰ میلیارد دلاری عراق

۳

کارگردان، نویسنده و بازیگران «آخر خط»
از ویژگی‌های این سریال و احتمال ساخت فصل دوم آن می‌گویند

این «آخر خط» نیست

عکس: جاوش همایونی | جام‌جم | ۶-۷

ویژه‌ها

گزارش جام‌جم از اهمیت توافقات راهبردی با کشورهای دوست دربرابر برنامه‌های آمریکا

اتحاد علیه تحریم

هنوز واکنش آمریکایی‌ها نسبت به سند همکاری ۲۵ساله ایران و چین تمام نشده‌است که این روزها خبرهایی از تصمیم ایران و روسیه برای امضای قرارداد همکاری بلندمدت منتشر شده‌است. محمدجواد ظریف که روز سه‌شنبه برای ارسال پیام رئیس‌جمهور کشورمان به ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه به این کشور رفته بود این خبر را اعلام کرده‌است. در جلسه دیروز هیات‌دولت هم ظریف ضمن ارائه گزارشی از سفر خود به هیات وزیران، این سفر را بسیار خوب و مثبت ارزیابی کرد...

۲

بررسی آمار ۱۰سال گذشته از کاهش ۴۰درصدی ثبت ازدواج حکایت دارد

ازدواج آسان منتظر تصمیم مسؤولان

۱۸

بیشتر بخوانید

بررسی عملکرد فرهنگستان زبان و ادب فارسی در سالروز تاسیس این نهاد

برویم به خویش‌یار پی‌غذایی بخوریم!

۱۰

مروری بر رویدادهای هنر و ادبیات در هفته‌ای که گذشت

تقدیم به «اخوانِ» روح‌ا... رجایی

۱۲

اعترافات تکان‌دهنده مرد شیشه‌ای که برادرش را با چاقو کشت

رسم هابیل‌کشی

۱۹

بوق اشغال

گفت‌وگو با محمود پاک‌نیت بازیگر تلویزیون و سینما

نباید مظلوم باشیم

۲۰

یادداشت

در مسیر تجارت ۲۰ میلیارد دلاری

دکتر فرزاد پیل تن
مدیرکل دفتر بازرگانی کشورهای عربی و آفریقایی سازمان توسعه تجارت

در شرایطی که رکود ناشی از شیوع ویروس کرونا بر تجارت جهانی حاکم شده روابط تجاری ایران و عراق نیز تحت تاثیر قرار گرفته است. از سوی دیگر تحولات سیاسی دو سال گذشته و روند شکل‌گیری دولت در عراق ارتباط مقامات سیاسی دو کشور را با تاخیر مواجه کرده بود. به نظر می‌رسد تشکیل دولت جدید و حاکم شدن ثبات بر تشکیلات و نهادهای دولتی عراق به‌ویژه سفر نخست‌وزیر عراق به تهران بتواند روند اجرای تفاهمات قبلی دو کشور را تسریع و توافق‌های جدیدی را شکل دهد و مشکلات و موانع فراروی توسعه روابط تجاری میان دو کشور را با سرعت بیشتری رفع کند.

از این رو، این سفر و نتایج آن را می‌توان نقطه عطف و فرصت مناسبی در توسعه روابط اقتصادی و تجاری دو کشور تلقی کرد. فرصتی که هم نهادهای دولتی و هم بخش خصوصی دو کشور می‌توانند با برنامه‌ریزی و تلاش موثر در راستای تحقق اهداف و منافع متقابل تجاری دو کشور، نهایت بهره‌برداری را از آن به‌عمل آورند.

پس از سقوط رژیم بعث صدام، روابط اقتصادی ایران و عراق قوت گرفت به‌طوری که در سال گذشته حجم تجارت بین دو کشور به بیش از ۹ میلیارد دلار رسید. از سوی دیگر ایران با گسترش روابط تجاری به دیگر حوزه‌های اقتصادی از جمله صادرات خدمات فنی و مهندسی و سرمایه‌گذاری توانست علاوه بر حضور در بازار کالاهای مصرفی عراق، در احداث پروژه‌های زیربنایی عراق مانند جاده، پل، نیروگاه، ساختمان و بیمارستان ورود کرده و حدود ۵ میلیارد دلار خدمات فنی و مهندسی به این کشور صادر کند. در ادامه تحولات روابط اقتصادی و تجاری ایران و عراق صادرات انرژی شکل گرفته و در حال حاضر بخشی از نیاز کشور عراق توسط ایران تامین می‌شود. همچنین تبادل سالانه حدود ۴ میلیون گردشگر عمدتا مذهبی و سلامت در تعمیق همبستگی‌های دو کشور نقش مهمی ایفا کرده است، اما همه این موارد دلیل بر این نیست که این ظرفیت‌ها تکمیل شده و جای افزایش ندارد. بر این اساس برنامه افزایش توسعه این مناسبات به ۲۰ میلیارد دلار در دستور کار وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت ایران قرار گرفته است.

نزدیکی جغرافیایی، تشابهات فرهنگی و زبانی، نیازهای متقابل و مرزهای طولانی و گذرگاه‌ها، پایانه‌ها و بازارچه‌های مرزی متعدد با زیرساخت‌های نسبی و پیوندهای عمیق سیاسی دو جانبه در سطح ملی و همکاری‌ها و همبستگی‌های نزدیک در سطح استان‌های همجوار زمینه‌های دستیابی به هدف مذکور را فراهم کرده است.

متنوع سازی صادرات ایران به عراق از جمله در زمینه‌های دارو و تجهیزات پزشکی، محصولات دانش‌بنیان، پوشاک و کیف و کفش، ماشین‌آلات صنعتی و لوازم خانگی در حوزه صادرات و واردات برخی محصولات مورد نیاز کشور از عراق، همکاری‌های مشترک صنعتی، بازسازی و نوسازی صنایع و تولید مشترک در مناطق آزاد و شهرک‌های صنعتی در استان‌های همجوار، همکاری‌های نفتی، معدنی و زمین‌شناسی، زیست‌محیطی و همچنین همکاری‌های ترانزیتی در زمینه حمل‌ونقل کالا به سایر کشورها مانند کویت و سوریه از جمله زمینه‌های جدید همکاری میان دو کشور محسوب می‌شوند.

با وجود این، برنامه‌ریزی، تلاش و هم‌افزایی تمام نهادهای دست‌اندرکار دولتی و بخش خصوصی و رفع برخی موانع و مشکلات از جمله ایجاد امکان حمل مستقیم کالا میان دو کشور، تجهیز پایانه‌ها و بازارچه‌های مرزی مشترک، تقویت و توسعه پایانه‌های صادراتی و همچنین شهرک‌های صنعتی به‌ویژه در استان‌ها و مناطق همجوار با عراق، اتصال خطوط ریلی دو کشور در جنوب (شلمچه- بصره) و غرب (خسروی- خانقین)، ایجاد مراکز تجاری و تاسیس دفاتر بازاریابی و فروش مستقیم، حل مشکلات ارزی و یکسان‌سازی استانداردهای کالایی و گمرکی و هماهنگی و افزایش ساعات کار پایانه‌های مرزی دو کشور، تسهیل تردد تجار و همچنین رعایت استانداردهای بهداشتی و کیفی و به‌ویژه بسته‌بندی و از همه مهم‌تر اتخاذ راهبردهای بلندمدت برای حضور در بازار عراق توسط صادرکنندگان ایرانی و تامین برخی نیازهای خود از طرف‌های عراقی و همچنین مشارکت مطلوب در نمایشگاه‌های بین‌المللی عراق از جمله الزامات تحقق اهداف مذکور است.

نگاه

ضربه‌ای در شان حاج قاسم

یدا... جوانی
معاون سیاسی سپاه

اقدام بزدلانه آمریکا در به‌شهادت‌رساندن سردار سلیمانی جنایت بزرگی بود که حتی در گزارش سازمان‌ملل، این کار تقبیح و عمل غیرقانونی عنوان می‌شود. طبیعی است وقتی سردار سلیمانی به‌عنوان پرچمدار مبارزه با تروریسم در منطقه شناخته می‌شود و مجاهدت‌های ایشان یکی از بزرگ‌ترین خطرها از سر بشریت را که داعش است دفع می‌کند در این شرایط آمریکا با ادعای این‌که سردار سلیمانی اقدامات تروریستی انجام می‌دهد دست به ترور ایشان می‌زند. به همین دلیل نباید گذاشت هیچ‌وقت این جنایت آمریکا فراموش شود و مقامات آمریکایی با دروغ‌بافی از زیر بار مسؤولیت جنایات‌شان فرار کنند. نکته دوم این‌که سردار سلیمانی، قهرمان ملی و سرمایه ملی ایرانیان است و اقدام آمریکا در به‌شهادت‌رساندن ایشان اقدام علیه ملت ایران و مقاومت است، زیرا امروز بسیاری از ملت‌ها سردار سلیمانی را به دلیل تلاش‌هایی که برای ایجاد امنیت منطقه‌ای داشت متعلق به خود می‌دانند. در چنین فضایی، رهبری بحث انتقام سخت را مطرح کردند و به این ترتیب پس از شهادت سردار سلیمانی اقدام ما موشک‌باران پایگاه عین‌الاسد بود که رهبری از آن به‌عنوان سیلی یاد کردند. این‌که رهبر انقلاب در دیدار اخیرشان با نخست‌وزیر عراق به شهادت سردار سلیمانی اشاره و تاکید می‌کنند که این موضوع فراموش نخواهد شد و ضربه متقابل زده خواهد شد و چگونگی این ضربه متقابل شاید برای خیلی‌ها سوال باشد.

رهبری در همان اولین موضع‌گیری‌شان بعد از موشک‌باران عین‌الاسد فرمودند یک سیلی به آمریکا زده شد، اما این سیلی کجا و آن انتقام سخت کجا.

لذا از بیان رهبری می‌توان دریافت کرد ضربه متقابل باید در تراز این شهید باشد و آن تاوان سنگینی است که آمریکا باید در مجموعه‌ای از حوزه‌ها بدهد. صرفا ضربه متقابل، نظامی نخواهد بود بلکه باید آمریکا منتظر مجموعه‌ای از اقدامات باشد که در کنار هم ضربه متقابل ایران را تشکیل خواهند داد.

در این راستا می‌توان هدف و نتیجه را مورد اشاره قرار داد که نتیجه نهایی انتقام سخت، خروج آمریکا از منطقه خواهد بود، چراکه هدف همه شرارت‌های آمریکا از جمله شرارت بزرگ یعنی شهادت سردار سلیمانی و همراهان‌شان این بود که از این طریق سلطه خود را به منطقه برگردانند و حضورشان را در این منطقه تثبیت کنند. طبیعی است مهم‌ترین نتیجه انتقام سخت باید خروج آمریکا از منطقه باشد که در این مسیر در حال حرکت به جلو هستیم. قطعا برای این‌که شاهد این اتفاق باشیم آمریکا باید در حوزه‌های مختلف تحت فشار قرار گیرد و این تحت فشار قرار گرفتن، ابزارها و عناصر خود را نیاز دارد که هرکدام از آنها به اقتضای خود انجام خواهد شد.

درنگ

هر چه هست از مدد رونق این کانون است!

محمدرضا زائری
مدرس دانشگاه

یادم نیست چه کسی و کجا این نکته نغز و دقیق را گفت، اما آن قدر فکرم را به خود مشغول کرد که همچنان با بهانه‌های مختلف به یاد آن می‌افتم. گمان می‌کنم یکی از استادان روان‌شناسی تربیتی دانشگاه بود - شاید در گفت‌وگویی دوستانه- وقتی بحث و درد دل دوستان به آسیب‌های اجتماعی رسید و گرفتاری‌های اخلاقی نسل جدید و کسی با لحنی بین شوخی و جدی به عمامه من اشاره ای کرد و گفت: نسل تربیت شده زمان شاه به جبهه رفتند و شهید شدند، نسل تربیت شده دوران ما این حال و روز را دارند!

آن بزرگواری که ریش نداشته اش از ما سفیدتر و تجربه زندگی‌اش از ما بیشتر بود در میان خنده جمع سری تکان داد و گفت: سلامت نسبی آن نسل بیش از آن که معلول سیاست‌های حاکمیتی باشد به خاطر این بود که پدرها بعد از ظهر ساعت ۲ در خانه بودند! سکوتی بر فضای محدود و دوستانه ما حاکم شد و خیره در چهره آرام استاد، از مادرانی شنیدیم که فقط مادری می‌کردند و کانون خانواده هایی که گرم و زندگی بخش بود، آن قدر که هنوز بعد از سال‌ها هر نقاشی نوستالژیک علی میری عزیز از خانه‌ها و خانواده‌های قدیم را همه مثل برگ زر در فضای مجازی دست به دست می‌گردانند.

نسلی که پدرهایشان ساعت ۲ بعد از ظهر در خانه بودند و سایه پدری را بالای سر خود می‌دیدند و دل‌هایشان در گرمای محبت و احترام و قدرشناسی متقابل والدین سلامت می‌یافت، به طور طبیعی در مقابل بسیاری از آفت‌ها بیمه می‌شد.

امروزه تورم اقتصادی، تحولات سبک زندگی، گرانی روزافزون، اضطرار مردان برای اشتغال بیشتر، کوچك شدن خانه‌ها، تغییر الگوی خانواده‌های هسته‌ای، اشتغال زنان و عوامل فراوان اجتماعی و فرهنگی دیگری که اغلب از شرایط و عناصر اقتصادی متأثر هستند باعث شده خانواده‌ها در بهترین حالت رنگ و رونق گذشته را نداشته باشند و در بسیاری از موارد- با رواج طلاق عاطفی- اساسا چیزی به نام خانواده وجود نداشته باشد.

موضوع هم البته اختصاص به امروز و اینجا ندارد، هر زمان و هر جای دنیا که خانواده از سلامت بیشتری برخوردار و روابط خانوادگی قدرت و استحکامی افزون‌تر داشته باشد، ضریب آسیب‌های اجتماعی و ناهنجاری‌های عمومی کاهش می‌یابد.

سلامت و موفقیت بیشتر چهره‌های سرشناس و بزرگ نیز ریشه در آرامش دوران کودکی و سلامت رابطه پدرها و مادرها دارد و در مقابل طلاق و جدایی والدین چنان ضربه‌ای به رشد مطلوب کودکان می‌زند که با هیچ چیزی قابل جبران نیست.

بر همین اساس در نظام‌های مطلوب و برنامه‌های آرمانی سیاستگذاری فرهنگی و اجتماعی همیشه خانواده مهم‌ترین رکن است و بیش و پیش از رسانه یا آموزش و پرورش مورد توجه قرار می‌گیرد.

مشکلات فزاینده اقتصادی در سال‌های اخیر موجب تشدید برخی ناهنجاری‌های اجتماعی و فرهنگی شده است که به صورت مستقیم کانون خانواده را تهدید می‌کند و در چنین میدان کارزار و خطرناکی هر کسی باید به هر اندازه که می‌تواند برای کاستن از میزان خطر بکوشد و هر کسی باید از خود بپرسد وظیفه من چیست و سهم من چقدر است؟

شاید سهم من و شما تلاشی اندك برای کاستن از میزان طلاق باشد حتی به اندازه یك مورد. شاید سهم من و شما کوشش برای گرم کردن رابطه دو نفر باشد یا همراهی برای حل یك اختلاف و دلخوری کوچك که ممکن است چندی بعد به یك مشکل بزرگ تبدیل شود.

شاید سهم من و شما همدلی و انس با یك زن و شوهر جوان باشد که نیازمند دانایی و مهربانی یك دوست بزرگ‌تر هستند.

درست است که برای تحولات اقتصادی کاری نمی‌توانیم بکنیم و شاید سهم چندانی در تغییرات بزرگ اجتماعی نداشته باشیم، ولی اگر هر کدام از ما فقط یك قدم برای حفظ و استحکام کانون خانواده برداریم، بی‌تردید به سلامت و سعادت فرد و جامعه خود بسیار نزدیك‌تر خواهیم بود.

تلنگر

زبان بدن

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

در تاریخ و فرهنگ عرب‌ها که غور کنید و به دلایل جنگ بین قبائل مختلف عرب که نگاه کنید متوجه نکته جالبی می‌شوید. اغلب دلایل اختلاف و درگیری و حتی جنگ بین قبائل عرب با یکدیگر یا با یک عامل خارجی، موضوع هتک حرمت به ناموس یا مهمان قبیله است. کم نداریم روایت‌هایی که فلان شخص غیر عرب یا کسی که عضوی از قبیله نیست به قبیله‌ای مهمان می‌شد به قصد این که از تهدیدی در امان بماند و در امان می‌ماند. چون مهمان در فرهنگ عرب محترم و مقدس است. وصیانت و احترام مهمان یک حکم مقدس برای تمام عشیره. سی و چند سال پیش صدام حسین گلوله توپ را به طور نمادین جلوی چشم رسانه‌ها شلیک کرد و علنا پوتین‌های نظامی‌اش را گذاشت توی خاک ایران و گفت: آمده‌ایم که بمانیم... حالا به عکس‌الکاظمی نگاه می‌کنم که دو دست به سینه مقابل رهبر انقلاب ایستاده است و چشم‌های هر دو به هم لبخند می‌زنند. از بحث این که آن رژیم بعث بود و سرکرده‌اش الان با خفت و خواری زیر خروارها خاک است و زمین تا آسمان با حکومت فعلی عراق توفیر دارد که بگذریم، روی نقشه عراق همان عراق است و ایران همان ایران. حالا رهبر انقلاب که چند ماه پیش سردار سپاهش که برای ماموریت مستشاری به عراق سفر کرده بود در خاک آن کشور غریبانه به شهادت رسیده، می‌نشیند رود در روی مقام اول سیاسی عراق و به روی عربی او می‌آورد که دست ظلم مهمان شما را در خاکتان کشته و با افتخار در رسانه‌ها اعلام کرده. به روی عربی‌اش می‌آورد که این اتفاق گرچه مدال شهادت است بر سینه سردار، اما لکه ننگ است بر دامان عربی میزبانان آن مهمان عزیز. و بعد هم ضمن این که بین صحبت‌شان باز به روی تروریست‌های آمریکایی می‌آورند که این خون هنوز زنده است و روزی یقه‌تان را خواهد گرفت، طوری از لزوم حمایت از مرجعیت عراق و حشدالشعبی سخن می‌گویند که انگار دارند تجربه ۴۰ سال مبارزه با آمریکا و پوزه استکبار را به خاک مالیدن را در اختیار همسایه می‌گذارند.

پیام‌هایی برای سردبیر جهادی جام‌جم

نهادها، اشخاص و ارگان‌های مختلف در پیام‌های جداگانه‌ای درگذشت روح‌ا... رجایی، سردبیر روزنامه جام‌جم را تسلیت گفتند. به گزارش جام‌جم، محمد شجاعیان، مدیرعامل گروه رسانه‌ای مهر، محمدرضا نوروزپور، مدیرعامل خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، محمدرضا بیدخام، مدیرکل ارتباطات و امور بین‌الملل شرکت مخابرات ایران، حبیب‌رضا ارزانی، مدیرعامل خبرگزاری شبستان، محمد آقاسی، دبیر ستاد فرهنگ شورای عالی انقلاب فرهنگی و هادی میرزایی، مدیرعامل و رئیس هیات مدیره صندوق توسعه صنایع‌دستی و فرش دستباف در پیام‌های مجزایی خطاب به مدیرمسؤول و خانواده سردبیر فقید روزنامه جام‌جم، ضایعه درگذشت روح‌ا... رجایی را تسلیت گفتند. همچنین بانک مسکن، روزنامه وطن امروز، روزنامه ایران و سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران نیز با ارسال تاج گل به روزنامه جام‌جم، درگذشت سردبیر این روزنامه را به همکاران و خانواده وی تسلیت گفتند.